

Maailmansarjat

Toim. Ville Hänninen

Jyviä sokeiden kanojen kirjassa

Roanne Bell ja Mark Sinclair (toim.):
Pictures & Words
LAURENCE KING PUBLISHING

Sarjakuvien laatu ja sitä myötä arvos-
tus ovat kohonneet englanninkielises-
sä maailmassa. Sarjakuvista on vaivih-
kaa tullut pikkuisen muodikkaita jopa
oman gheton ulkopuolisessa taide-
maailmassa.

Se on tietysti oikein kiva juttu
mutta tuottaa myös ikäviä lieve-
ilmiöitä. Kuka tahansa sarjakuviin
ihastuva älykkötyrky kuvittelee ole-
vansa oitis asiantuntija, kun on kek-
sinyt ”ihka uuden alueen”. Syntyy

sellaisia kirjoja kuin brittiläinen
Pictures & Words.

Roanne Bell ja Mark Sinclair ovat
valikoineet täysin sattumanvaraisen
kokoelman taiteilijoita ja julistavat
naurettavassa esipuheessaan sarjaku-
vien uutta nousua mahtipontiseen ja
teennäiseen tyyliin. Monet näyttöet
ovat katkelmia laajemmista tarinois-
ta, mutta siitä ei ole piitattu.

Albumi on ylimielisessä hölmöy-
dessään raivostuttava. Mutta jos viat
onnistuu ohittamaan, se on myös aika
kaunis katsella. Kun kaanonია ei tun-
neta, mukaan on otettu aika tun-
temattomiakin tekijöitä, joista voi
ehkä etsiä uusia tuttavuuksia. Suo-
mesta on napattu Jenni Rope ja Kat-
ja Tukiainen.

Harri Römpötti

Keräilyn illuusio Intiassa

Sarnath Banerjee:
Corridor
PENGUIN BOOKS

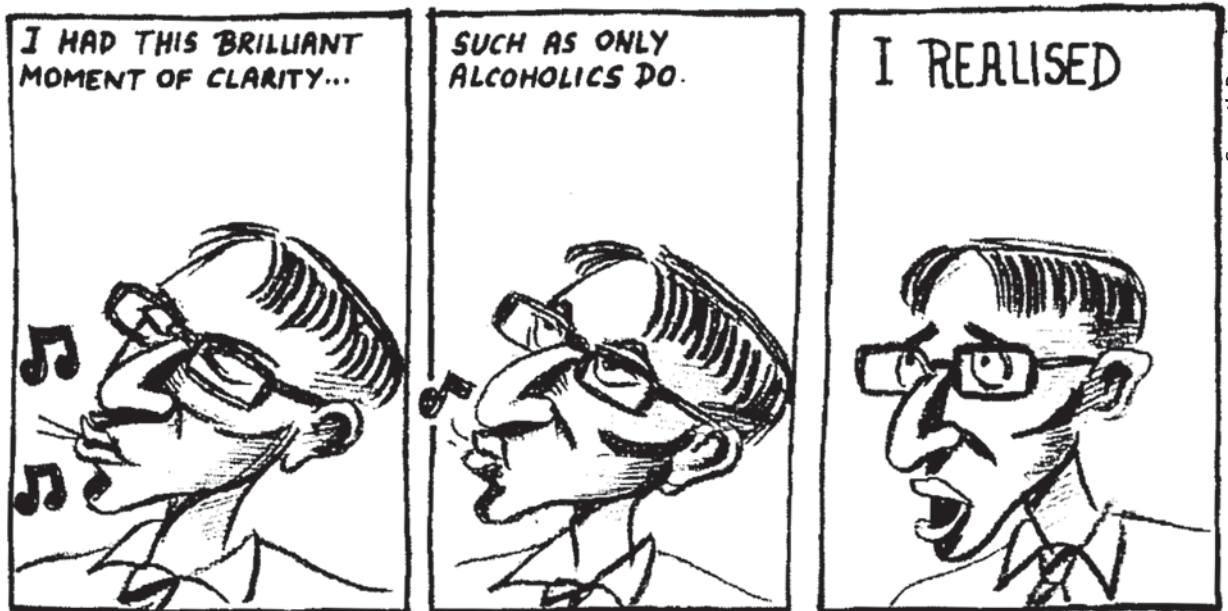
Silloin tällöin sitä mieltä, millaisia sar-
jakuvia julkaistaan eksoottisilla seu-
duilla. Niitä lienee ylipäänsä kovin
vähän, ja nekin vähät ovat harvoin
kovin häkellyttäviä. Sarnath Ba-
nerjeen Corridor on harvinaisuus:
taidesarjakuva Intiasta.

Nimen käytävä viittaa Delhin
Connaught Placella sijaitsevaan
kauppakajaan, jolla sijaitsee Jehangir
Rangoonwallan kirjadiivari. Sen ym-
päriellä pyörii joukko älykköjä ja
bibliofilejä. Banerjee siteeraa Jean
Baudrillardia, jonka mukaan keräily
on täydellisyyden illuusion tavoittelua.

Tunnelmallisissa ja eksoottisissa
elämän viipaleissa nauretaan lempeäs-
ti vanhanaikaisille käsityksille muun
muassa itsesaastutuksesta. Ne ovat
hieman liian ohuita, jotta jäykkä ja
kömpelö piirrostyylillä unohtuisi.

Banerjee on tainnut tietää itsek-
in rajoituksensa. Hän yrittää elävöittää
jälkeään ja käyttää muun muassa mai-
noksia kollaasimaisesti. Siellä täällä
käytetyt värit auttavatkin, mutta
kokonaisuus jää sympaattiseksi
eksotiikkapalaksi.

Harri Römpötti

Sarnath Banerjeen Corridor on markkinoitu Intian ensimmäisenä graafisena romaanina.

©Sarnath Banerjee

Puujalkahuumorin mestari?

Mark Newgarden:
We All Die Alone
FANTAGRAPHICS

Joskus tuntuu, että nostalgia on amerikkalaisille suorastaan kansantauti. Ainakin menneisyyden ihannointi vaivaa muun muassa monia sarjakuvataiteilijoita. Robert Crumb on jumissa vanhan bluesin kanssa, Chris Ware taas ahmii vaikutteita vanhoista mainoksista ja Daniel Clowesinkin viiva on aika retroa.

Ja Mark Newgarden intoilee etenkin persoonattomista pilapiirtäjistä – ei siis poliittisista pilapiirtäjistä vaan palstantäytehupailijoista, joiden viiva ja huumori ovat mahdollisimman persoonattomia.

Muun muassa Raw-antologiassa esiintyneen tekijän tuotantoa on koottu albumiin *We All Die Alone*, jossa on kovat ja pervot nukkakannet. Kaikkiaan kirja on huolellisesti toimitettu. Dan Nadel on kirjoittanut pitkän esipuheen, joka esittelee Newgardenin kattavasti.

Newgardenin juttuja lukiessa alkaa vain helposti epäillä, ettei hän ansaitse moista. Newgarden kun on puujalkahuumorin mestari. Ehkä tahallisen tylsät jutut on tarkoitettu jonkinlaiseksi käsitetaiteeksi, ja ehkä se vetoaa erittäin erikoistuneeseen maakuun.

No, *The Little Nun* -sarja (pikku nunna) on paikoin hauskaa rienausta ja piirroksiltaan pelkistämisen mallikoulu. Ja sitä on mukana monta sivua.

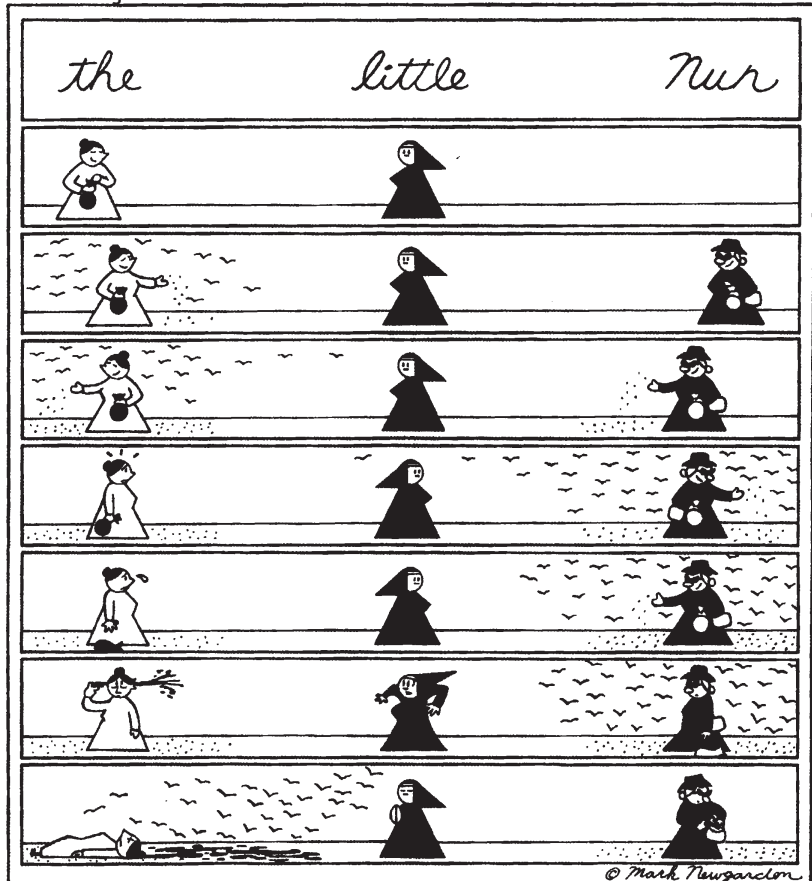
Harri Römpötti

Unien mestaria laatulaitoksena

Winsor McCay:
Daydreams and Nightmares – The Fantastic Visions of Winsor McCay
FANTAGRAPHICS

Varhaisen amerikkalaisen sanomalehtisarjakuvan asiantuntijan Richard Marschallin toimittama *Daydreams and Nightmares* kalastelee samoilla vesillä kuin Checkerin julkaisema *Early Works* -albumisarja, jota on ilmestynyt seitsemän osaa. Molemmis-

©Mark Newgarden

Pikku nunna -sarjat ovat tiivistämisen taidetta.

sa siis julkaistaan Winsor McCayn muuta tuotantoa kuin Pikku Nemoa, kuten lehtikuvituksia ja harvinaisia sarjakuvia (*Little Sammy Sneeze*, *Dream of the Rarebit Fiend*).

*Daydreams and Nightmares*issa on myös pari McCayn omaa kirjoitusta työstään. Sen piti ilmestyä jo ajat sitten, mutta odotus kannatti. Sivukoko on tuplat verrattuna *Early Works* -sarjaan – ja niin on laatuakin. Painojälki on veitsenterävää.

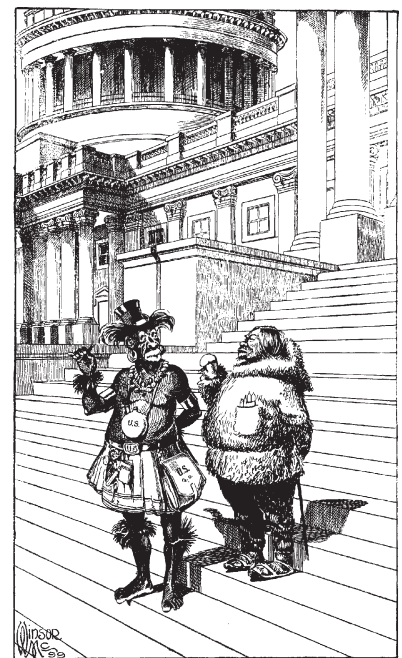
Kaikella kunnioituksella sarjakuvan ja animaation suurta klassikkoa kohtaan, pari varaustakin sopinee esittää. Ensinnäkin McCayn näkemykset politiikasta, uskonnosta ja roduista kannattaa nykyään sivuuttaa aika vikkelästi.

Ja vaikka McCay kehitti sarjakuvan kuvakerrontaa huimasti, hän ei ymmärtänyt tekstistä paljon mitään. Tekstiä on yleensä aivan liikaa ja se toistaa asioita tarpeettomasti. Lisäksi tekstaus ja oikeinkirjoitus ovat jokseenkin kelvottomia.

Mutta tässä kauniissa albumissa onkin paljon sanattomia ja melkein sanattomia sivuja. Ja hintakin on var-

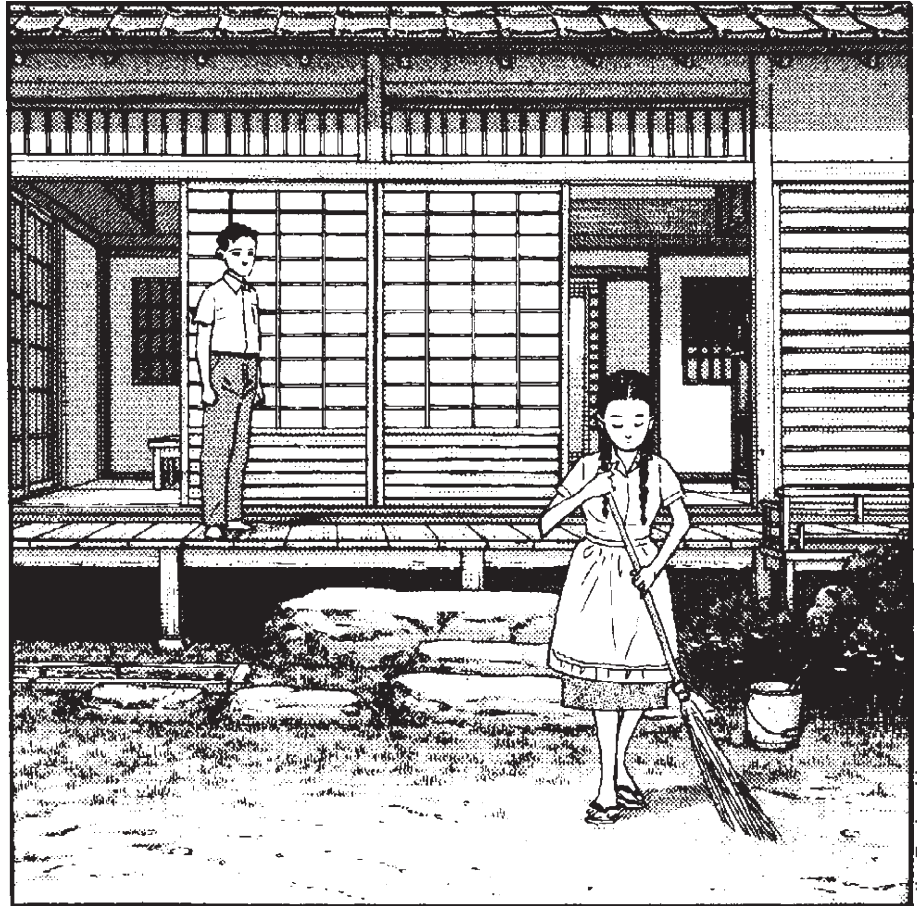
sin kilpailukykyinen *Early Works*ien kanssa. Ilmankos painos myytiin kustantamolta loppuun vilauksessa.

Harri Römpötti

McCayn näkemys "tulevaisuuden amerikkalaisista".

Nuori poika tapaa
sukulaistytönsä Jiro
Taniguchin
tunnelmallisessa
tarinassa.

©Jiro Taniguchi

Mystinen arvoitus vai arvoituksellinen mysteeri?

Frédéric Coché:
The Hero's Life and Death
Triumphant
FRÉMOK/BRIES

Benelux-maiden sarjakuvapiireissä riehuu piskuinen keskiaikakuume. Marcel Ruijtersilla se oireili albumissa *Sine qua non*. Belgialaisen Frédéric Coché'n *The Hero's Life and Death Triumphant* on huomattavasti houreisempi.

Coché'n piirroksat muistuttavat viivasyövytystä tai jotain muuta vanhaa grafiikan tekniikkaa. Niiden kertoma jää lievästi sanoen arvoitukselliseksi. Ehkä ne ovat tajunnanvirtaa. Jonnekin keskiajan hämärään kuvat näyttävät sijoittuvan.

Kustantajan luettelossa (Coché'n itse kirjoittama?) teksti sanoo albumia kidutetuksi kirjaksi, jossa kuvat kummittelevat. Perin mystiseltä kuulostavan lyhyen tekstin mukaan kuvat ovat elämän ja kuoleman sydän ja tekijää kiinnostaa kuvien välinen taistelu.

Eipä kai moista kannatakaan yrittää ymmärtää. Mutta siitä huolimatta

– tai juuri arvoituksellisuutensa vuoksi – *The Hero's Life and Death Triumphant* on kiehtovaa katsottavaa.

Harri Römpötti

Kohtaamisia Japanissa

Frédéric Boilet (toim.):
Japan as Viewed by 17 Creators
FANFARE/PONET MON

Matkailusta näyttää syntyvän usein keskimääräistä parempia teema-albumeita. Semmoinen on myös Frédéric Boilet'n toimittama *Japan as Viewed by 17 Creators*. Kuten nimikin kertoo, 17 taiteilijaa esittää siinä näkemyksensä Japanista.

Boilet asuu Japanissa, tekee omia sarjakuviaan ja työskentelee lisäksi eräänlaisena omatoimisena Japanin ja Euroopan sarjakuvapiirien yhteyshenkilönä. Hän sai Japanin ja Ranskan ystävyysjärjestöltä rahat kutsua yhdeksän ranskalaista (joista osa on tosin belgialaisia) sarjakuvataiteilijaa Japaniin.

Lisäksi Boilet kutsui mukaan joukon japanilaisia piirtäjiä. Eurooppalaiset kävivät eri kaupungeissa, ja japanilaiset kuvasivat kotipaikkojaan. Niin vältettiin kaiken kasaantuminen Tokioon.

Lopputulokset on toki epätasainen. Esimerkiksi Benoît Peeters ja François Schuiten olivat vähän laiskoja ja tekivät Osakassa tylsäköhön futuristisen artikkelin varsinaisen sarjakuvan sijaan.

Mutta esimerkiksi Jiro Taniguchin kertomus nuoren pojan ja sukulaistytön kohtaamisesta on mainio tunnelmapala. Samoin Kemissä tällä viikolla vieraillevan Aurélie Auritan käynti kylpylässä ja tutustuminen paikallisiin on mainio.

Parhaiden juttujen filis taitaa sitenkin syntyä pikemmin ihmisten kuin paikkojen kohtaamisesta. Matkustaminen tarjonnee vain mahdollisuuden uusille tapaamisille. Vaikka on albumeissa myös pari tarinaa, joiden viehäytys perustuu lähinnä kerrontaan, kuten *Little Fishin* ja *Nicolas de Crécy'n* kokeilut.

Harri Römpötti